

Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság
Bf.I.19/2025/4.

A Győri Ítéltábla mint másodfokú bíróság Győrött, a 2025. május 6. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 ellen indult büntető ügyben a Győri Törvényszék 2025. január 14. napján kihirdetett 21.B.167/2024/6. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt1 vádlott előzetes mentesítésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben helybenhagyja az elsőfokú bíróság ítéletét.

Indokolás

[1] A Győri Törvényszék a 2025. január 14. napján megtartott előkészítő ülésen a 21.B.167/2024/6-I. számú végzésével Terhelt1 vádlott és a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Főügyészség között létrejött egyezséget a Be. 735. § (1) bekezdése alapján jóváhagyta, majd az ezt követően kihirdetett 21.B.167/2024/6. számú ítéletében Terhelt1 vádlottat – az egyezséggel egyezően – bűnösnek mondta ki 1 rb., üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntetében (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont) és 1 rb., folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért őt - ugyancsak az egyezésnek megfelelően - halmazati büntetésül 2 év börtön fokozatú szabadságvesztésre, 500 napi tétel pénzbüntetésre és 5 év gazdálkodó társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltására ítélte. A bíróság a szabadságvesztés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette, a pénzbüntetés egy napi tételének összegét 3.000, - forintban állapította meg, és rendelkezett arról, hogy az így kiszabott összesen 1.500.000, - forint pénzbüntetés vonatkozásában egyrészt részletfizetést engedélyez, másrészt azt meg nem fizetése esetén napi tételenként egy-egy nap szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, rendelkezett továbbá az eljárás során lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről. Ugyanakkor a törvényszék – az egyezésben foglaltakon túl – a vádlottat előzetes mentesítésben részesítette.

[2] A törvényszék ítéletével szemben az ügyész jelentett be fellebbezést, a vádlott terhére, az előzetes mentesítés mellőzése végett.

[3] A Győri Fellebbviteli Főügyészség BF.46/2025/1-I. számú átiratában a fellebbezést fenntartotta. Rámutatott, hogy a felülbírálat a Be. 738. § (1) bekezdése alapján korlátozott. Kifejtette, hogy az előkészítő ülésen nem történt a Be. 607. § (1), 608. § (1), 609. § (1), 738. § (5) és (6) bekezdésében írt eljárási szabálysértés. A tényállásból a törvényszék helyes következtést vont a vádlott bűnösségére, nevezett terhére rótt bűncselekmények jogi minősítése is törvényesnek, és a vádlottal szemben kiszabott büntetések maradéktalanul megfelelnek az egyezésben foglaltaknak.

[4] Hozzáfűzte azonban, hogy a Be. 736. § (3) bekezdése szerint a bíróság az ítéletben a vád szerinti tényállástól, minősítéstől és a 424. § (2) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott indítványoktól – a (3a) bekezdés kivételével – nem térhet el. A Be. 736. § (3a) bekezdés szerint a bíróság az ítéletben az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező kérdésben a törvénynek megfelelő rendelkezést hoz, ha azt az egyezség nem, vagy nem a törvénynek megfelelően tartalmazza. A Be. 424. § (2) bekezdés b) és c) pontja szerint az ügyészség a vádiratban indítványt tesz arra, hogy a bíróság az egyezség tartalmával egyező milyen büntetést szabjon ki, illetve intézkedést alkalmazzon, továbbá milyen egyéb rendelkezést tegyen.

[5] Így a bíróság döntési jogköre a vádirattal egyezőséghez kötött, nyilvánvalóan azért, mert a vádirattól eltérés egyben az ügyész és terhelt közötti megegyezéstől eltérést is jelentené, ami pedig a Be. XCIX. Fejezet szerinti eljárás kiindulópontja. Az egyezség a terhelt és az ügyészség között kötött sajátos kompromisszum, egyfajta konszenzus, amelyben mindkét fél lényeges jogokról mond le. Az egyezség során tehát a terhelt abban a tudatban ismeri be a bűnösségét és tesz e körben vallomást, hogy az egyezség tárgyát képező büntetést, intézkedést, illetve egyéb rendelkezést fogják kiszabni vele szemben, hiszen az indítványtól a bíróság nem térhet el.

[6] Az is előfordulhat, hogy valamely kérdésben az ügyészség és a terhelt nem tudott megegyezni és azért nem képezi az az egyezség részét. Erre tekintettel, ha az egyezséggel nem rendezett, de kötelezően eldöntendő kérdések maradtak fenn, a további eljárás kizárólag e kérdések tisztázására korlátozódik. Ha ez lehetséges, a bíróság még az előkészítő ülés folyamán tisztázza az egyezséggel nem rendezett kérdéseket, ellenkező esetben tárgyalást tart és az addig eldöntetlen kérdések keretei között bizonyítást vesz fel.

[7] Jelen ügyben a terhelt és az ügyészség az egyezségben nem állapodott meg a terhelt előzetes mentesítésben való részesítéséről, ez nem kötelezően eldöntendő kérdés. Ugyanakkor megállapítható, hogy a törvényszék az ítéletben az egyezség tartalmán túlmenő rendelkezést hozott, amikor a terhelt előzetes mentesítésben való részesítéséről rendelkezett. Előzőekben kifejtettek alapján az előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezés mellőzése szükséges.

[8] Ezért indítványozta, hogy az ítéltábla a fellebbezést a Be. 731. § (1) bekezdésére figyelemmel, a Be. 599. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen bírálja el, és a törvényszék ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján változtassa meg akként, hogy az előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezést mellőzze, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

[9] Az ítéltábla nyilvános ülésén a fellebbviteli főügyészség képviselője fenntartotta az átiratban foglaltakat. Megjegyezte, hogy két olyan rendelkezés van az ítéletben, ami nem felel meg az egyezségben foglaltaknak: a pénzbüntetésre vonatkozó részletfizetés és az előzetes mentesítés, és az utóbbi vonatkozásában az átiratban kifejtett érvek alapján az előzetes mentesítés mellőzését kérte.

[10] A vádlott védője a nyilvános ülésen egyetértett a törvényszék előzetes mentesítésre vonatkozó indokolásával. Kifejtette, hogy a Btk. 102.§-a szerint a bíróság dönthet az előzetes mentesítésről, és abban az esetben részesítheti a terheltet előzetes mentesítésben, ha a terhelt erre érdemes. Az egyezség körében eldönthetik a felek, hogy a büntetés milyen mértékű legyen, megállapodhatnak a felfüggesztés próbaidejében, a pénzbüntetés összegében. Ezt követően a bíróság dönthet arról, hogy jóváhagyja-e ezt az egyezséget, és majd csak ezután lesz abban a helyzetben, hogy az előzetes mentesítés, vagy a pénzbüntetés esetében a részletfizetés kérdésében döntést hozzon. Az egyezség és az ítélet meghozatala között például történhetnek olyan változások a vádlott személyi körülményeiben, amelyek indokolják a részletfizetés alkalmazását. A részletfizetés nem módosítja a megállapodást, csak lehetőséget biztosít a vádlottnak arra, hogy azt később fizesse meg. A törvényszék azzal érvelt, hogy

semmi nem tiltja az előzetes mentesítés alkalmazását, és a bíróság hatásköre azt eldönteni, hogy a terhelt érdemes-e a mentesítésre. Az elsőfokú bíróság nem lépte túl a törvényi kereteket, ezért az ítélet helybenhagyását kérte.

[11] Az ügyészi fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

[12] Egyezség jóváhagyása esetén, az annak alapján meghozott elsőfokú ítélettel szemben a Be. 738. § (1) bekezdés a-d) pontjára figyelemmel nincs helye fellebbezésnek a bűnösség megállapítása, a váddal egyező tényállás és minősítés, az egyezség szerint megállapított büntetés, illetve intézkedés neme, valamint mértéke vagy tartama, továbbá az ítéletnek az egyezség tartalmával egyezően megállapított egyéb rendelkezése ellen, ide nem értve az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező kérdésben hozott döntést. Ebből következően az elsőfokú bíróság ítéletével szemben kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontjára figyelemmel az előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezés miatt nyílt meg a fellebbezés lehetősége, amely ekként a Be. 590. § (3) bekezdésére is tekintettel korlátozott felülbírálatot eredményezett.

[13] Így az ítéltábla a korlátozott felülbírálat kereteire figyelemmel kizárólag az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezését bírálta felül azzal, hogy a Be. 590. § (5) bekezdése szerint a felülbírálat kiterjedt az elsőfokú bíróság eljárására is, melynek során a másodfokú bíróság vizsgálta, hogy nem történt-e olyan, a Be. 607. § (1), a Be. 608. § (1) és a 609. § (1) bekezdésében írt eljárási szabálysértés, amely miatt az elsőfokú ítéletet hatályon kívül kell helyezni. Kiterjedt a felülbírálat a Be. 738. § (4) bekezdésére figyelemmel a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésre is, amennyiben a vádlott felmentésének vagy az eljárás megszüntetésének lenne helye, vizsgálta továbbá a másodfokú bíróság az (5) bekezdésben írtaknak megfelelően azt is, hogy a törvényszék az előkészítő ülésre vonatkozó, Be. 732. § (1)-(4) bekezdésében írt rendelkezéseket megtartotta-e, illetve az elsőfokú bíróság a Be. 734. § (1) bekezdésében meghatározott valamely ok ellenére hagyta-e jóvá az egyezséget. Emellett a Be. 590. § (7) bekezdésnek megfelelően hivatalból felülbírálta az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező további kérdésekben hozott rendelkezéseket is.

[14] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság eljárásában nem talált olyan eljárási szabálysértést, mulasztást, hiányosságot, amely a Be. 607. §, a Be. 608. §, illetve a Be. 609. § bekezdése alapján az érdemi felülbírálat akadályát képezhetne volna. A rendelkezésre álló iratokból megállapíthatóan az előkészítő eljárás mindenben megfelelt a Be. 499-504. §-ban írt rendelkezéseknek. Az előkészítő ülésre a vádlott és védőjének idézése, az ügyész értesítése megtörtént, az idézés tartalmazta a Be. 500. § (2) bekezdésében írt figyelmeztetéseket, betartásra kerültek továbbá a Be. 732. §-ban írt további rendelkezések is. Az előkészítő ülésen a vádlott beismerte a bűnösségét az egyezséggel egyezően és lemondott a tárgyaláshoz való jogáról, majd a bíróság a Be. 735. §-ában írtaknak megfelelően az egyezséget jóváhagyta, miután annak Be. 733. §-ában írt feltételei fennálltak, a Be. 734. § (1) bekezdése szerinti kizáró ok pedig nem merült fel. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatának nincs akadály.

[15] Az egyezségben írtakkal egyező tényállás alapján okszerű a vádlott bűnösségének megállapítása és a cselekmények minősítése is törvényes; adott tényállás mellett a vádlott felmentésének vagy az eljárás megszüntetésének nincs helye. Törvényesek és az egyezségnek megfelelőek a vádlottal szemben kiszabott büntetések is.

[16] A terhelt és az ügyészség között létrejött egyezségnek vannak kötelező, a Be. 410. § (2) bekezdés a), b) és c) pontjában rögzített elemei, vannak a Be. 411. § (1) bekezdés a)-e) pontjaiban leírt nem kötelező részei, például a b) pont értelmében a Btk. alapján a büntetés kiszabása során meghozható egyéb rendelkezések, mint az előzetes mentesítés is, továbbá vannak olyan kérdések is, amelyek eleve nem képezhetik az egyezség tárgyát, így a (6) bekezdés értelmében a kényszergyógykezelés, az elkobzás, a vagyonelkobzás és az

elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele, valamint – a bűnügyi költség viselése kivételével – más, az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező kérdés, továbbá a polgári jogi igény vagy a szülői felügyeleti jog megszüntetése.

[17] Kiemelendő, hogy a Be. XCIX. Fejezete szerinti eljárásban a Be. 736. § (3) bekezdése értelmében a bíróság az ítéletben a vád szerinti tényállástól, minősítéstől és a 424. § (2) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott indítványoktól nem térhet el. Ez alól a törvény a (3a) bekezdésben írtak szerint mindössze az egyszerűsített felülvizsgálati eljárás tárgyát képező kérdésekben enged kivételt, amikor előírja, hogy a bíróság a törvénynek megfelelő rendelkezést hoz, ha azt az egyezség nem vagy nem a törvénynek megfelelően tartalmazza.

[18] Rögzíteni szükséges, hogy a Btk. 102. § szerinti előzetes mentesítés nem tartozik a Be. 671. §-ában felsorolt, az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdések közé, ezért ebben a kérdésben a bíróság az egyezségtől eltérően nem dönthet. Az előzetes mentesítés ugyanis a fentiek szerint a terhelt és az ügyészség között létrejött egyezségnek képezheti - az egyébként nem kötelező - részét, mint a Be. 411. § (1) bekezdés b) pontjában írt, a büntetés kiszabása során meghozható egyéb rendelkezés. Ezt támasztja alá az is, hogy a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja fellebbezési jogot biztosít korlátozott felülbírálat keretében az előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezést is beleértve a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezések ellen. Mindez pedig azt jelenti, hogy az előzetes mentesítés eljárásjogi szempontból a büntetés kiszabásához kapcsolódó ítéleti rendelkezés.

[19] Itt utal az ítéltábla arra is, hogy az Alkotmánybíróság 8/2015. (IV.17.) AB határozata értelmében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén az előzetes mentesítés lehetőségének a vizsgálata. Ha az egyezségkötés során az ügyész úgy ítélte meg, hogy az elkövetett cselekmény jellegére, az elkövető személyére figyelemmel az előzetes mentesítésre érdemesség fel sem merülhet, és emiatt az elkövető előzetes mentesítésben részesítését nem is teszi az egyezség tárgyává, attól utólag a bíróság sem térhet el.

[20] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla a Győri Törvényszék 2025. január 14. napján kihirdetett 21.B.167/2024/6. számú ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg további, törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés szerint helybenhagyta.

Győr, 2025. május 6.

Dr. Takácsné dr. Helyes Klára s.k. Dr. Élő András s.k. Szalainé dr. Joánovits Krisztina s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

Záradék:

Ez az ítélet a mai napon jogerőre emelkedett.

Győr, 2025. május 6.

Dr. Takácsné dr. Helyes Klára s.k.
a tanács elnöke